

TAKE FIVE TO SURVIVE

Wax badan kaga ogow xogsidayaasha la xiriira:

- Biyaha Xaaladaha Gurmadka
- Ku Xirnaw Macluumaad dheeraad ah, booqo Take5toSurvive.com

Khayraadka Dheeraad ah

Khayraadka Waddanka Dhulgariirka ee Dadka Naafada ah: <https://bit.ly/2GHKLYE>

Talooyinka Ammaanka Dhulgariirka ee Muhiimka ah ee Dadka Naafada Qaba: <https://bit.ly/2QDvtHc>

Fiidowga Tabobarka Naftaa Diyaarsanida Xaaladda Gurmadka ee Dadka Naafada ah: <https://bit.ly/2LPTKv8>

Fiidowga Tabobarka Naftaa Diyaarsanida ASL ee Xaaladda Gurmadka ee Dadka Naafada ah: <https://bit.ly/2KaMG91>

Ururka Ameerikaanka ee U Diyaarsanida Xaaladda Gurmadka ee Dadka Aragga La': <https://bit.ly/2OAVavP>

Dadka Naafada ah

Qaar badan oo innaga mid ah waxay leeyihii naafooyin, baahiyaha helitaanka, iyo shaqeed kuwaasi oo ka dhigi kara u diyaargarow masiibada aad ayey muhiim u sii yihiin

Xaaladaha gurmadku waxay iman karaan innaga oon filayn. Samaynta qorshe kahor inta aadan u baahan waxay kaa caawin kartaa inaad badbaado waxayna yarayn walaaca muddada xaaladda gurmadka ama masiibada lagu jiro. Haddii adiga ama ehelkaagu ay baahiyoo gaarka ka qabaan maqalka, barashada, aragga ama jirka, waxa jira dhawr shay oo ay tahay inaad xisaabta ku darsato marka aad qorshaha iyo diyaargarowga kujirto.

Abuur Shabakad Taageerid Shaqsi ah

Shabakadda taageerada qofka (mararka qaar loo yaqaan kooxda naftaa-caawinta) waa koox dhawr qof ah kuwaasi oo kaa caawin kara isku diyaarinta masiibada. Waxay noqon karaan saaxiibo, qol-wadaag, qaraabo, saaxiibo, adeege shakhsiyed, shaqo-wadaag, ama dariska.

Halkan waxa ah toddoba shay oo muhiim ah oo ay tahay inaad samaysaan shabakadda taageerada qofka si aad u hubiso inaad diyaarsan tiihin:

1. U sii samee qabanqaabo kahor xaaladda gurmadka shabakadda taageerada si ay u hubiyaan xaaladda in yar kadib masiibada kuuna caawiyaan haddii loo baahdo.
 2. Sii qof kasta qaar kamid furayaashaada muhiimka ah si ay kuugu soo geli karaan haddii aadan awoodin furista albaabka.
3. Tus halka ay kuu yaalaan saadkaaga ama sanduuqa xaaladda gurmadka ah.
 4. La wadaag nuqlada waraaqahaaga muhiimka ah ee xaaladda gurmadka sida qorshaha qixista ama macluumaadka caymiska caafimaadka.
 5. Ku heshiiya oo dabbaqa qaabab aad iskula xiriirtaan xaaladda gurmadka. Ha ku xisaabtamin adeegga taleefanka gacantu inuu shaqeeyo.
 6. U sheeg qof kasta oo shabakaddaada taageerada ah haddii aad ka baxayso magaalada, iyo goorta aad soo laaban doonto. Sidaas oo kale iyaguna ha sameeyaan.
 7. Wax badan oo aad ku tabarruci kartaan ayaa jira! Midba kan kale baahiyihiiisa wax ha ka barto iyo sida aad isku caawinaysaan xaaladda gurmadka.

Samee Qorshe Xaaladda Gurmadka

Xaaladda ugu fiican ayaad kujirtaa inaad ogaato awoodahaaga kahor, inta lagu jiro, iyo kadib masiibada. Samee qorshe xaalad gurmadi kaasi oo anfacaya awoodahaaga.

- Iisticmaal qorshe tusaale ah si aad u abuurto qorshahaaga xaaladda gurmadi.
- La kulan shabakaddaada taageerada qofka si aad u wadaagtaan ugana hadashaan qorshahaaga xaaladda gurmadi.

- La dabbaq qorshahaaga laba jeer sanadkii shabakadda taageerada qofka. Wax ka baddal qorshahaaga haddii wax isbaddalaan.
- Xisaabta ku darso wixii cunto gaar ah ee aad u baahan tahay, oo hubi inaad ku kaydsato cuntada daruuriga ah saadkaaga xaaladda gurmadi.

Waa maxay baahiyahaaga gaarka ah?

Ka feker su'aalaha soo socda oo la wadaag jawaabahaaga shabakaddaada taageerada qofka. Sharraax awoodahaaga wakhtigan la joogo iyo caawimada aad u baahan karto kahor, inta lagu jiro iyo kadib xaaladda gurmadi ama masiibada. Samee qorshahaaga adigoo kusalaynaya nooca caawimada aad u baahan tahay maalmahaaga ugu xun.

Nolol Maalmeedka

- **Daryeelka Shaksi Ahaaneed:** Ma u baahan tahay caawimo daryeelka shaksi ahaaneed, sida maydhashada iyo isqurxinta? Ma isticmaashaa qalab la qabsi si uu kaaga caawiyo inaad labbisato?
- **Adeegga Biyaha:** Maxaad samayn doontaa haddii biyuhu maqnaadaan dhawr maalmood iyo haddii aadan haysan qaab aad biyaha u kululayso?
- **Qalabka Daryeelka Shaksi Ahaaneed:** Ma isticmaashaa kursiga qubayska, kursiga saxanka qubayska ama qalab kale?
- **Aaladaha Quudinta ee la Qabsi:** Ma isticmaashaa weel gaar ah oo kaa caawiya diyaarinta cuntada ama inaan cuntada cidi ku siisiin?

- **Qalabka ku Shaqeeyaa Korontada:** Sidee ayaad u sii wadi doontaa inaad isticmaasho qalabka ku shaqeeyaa korontada, sida kalyo-sifeeyaha ama wiishashka korontada ku shaqeeyaa. Ma haysataa dab-kaydiye ammaan ah?

- **Daawada:** Ma haysataa daawo laba toddobaad kugu filan? Ma leedahay qorshe aad ku ilaalso daawada tallaagadda u baahan qabow? Ma haysataa nuql waraaqda daawada ah iyo lambarka taleefanka farmasi magaalada ka durugsan haddii ay dhacdo farmsigaaga caadiga inuu xiran yahay?

Xayawaanka la Dirto iyo Xayawaanka la Rabbaysto

Ma awoodi doontaa inaad daryeesho xayawaanka aad dirato inta lagu jiro iyo kadib masiibada? Ku dar xayawaanka aad rabbaysatay qorshayaashaada shabakadda taageerada qofka.

Barnaamijyada Kaalmada

La shaqee shabakaddaada taageerada si aad wax uga ogaato barnaamijyada kaalmada masiibada ee ay heli karaan dadka leh baahiyaha gaarka ah. Haddii aad iska diiwaangalisay inuun, la wadaag warka shabakaddaada.

Khayraadka Macluumaadka U Diyaarsanida Xaaladda Gurmadka

- **Take 5 to Survive**
Take5toSurvive.com
- **Hadda Diyaargarow! Qalabka U Diyaarsanida Xaaladda Gurmadka ee Dadka Naafada ah**
www.ohsu.edu/xd/outreach/occysn/upload/ReadyNowToolkit.pdf
- **Samee Qorshe/Dadka Naafada ah (FEMA)**
www.ready.gov/individuals-access-functional-needs

- **3 Tallaabo Qorshe ku Samee (Laaqayrtta Cas)**
www.redcross.org/get-help/how-to-prepare-for-emergencies/make-a-plan.html

- **Tusaalahay Qorshaha: Xarunta Carruurta Baahiyaha Gaarka Qaba**
www.cshcn.org/pdf/in-case-of-emergency-english.pdf